

Historie

Hollands oudste stad kent een lange en roerige geschiedenis. Het is het verhaal van een kleine nederzetting op de oevers van een veenriviertje, dat in 1220 dankzij de stadsrechten die het kreeg toegewezen de eerste stad van Holland werd. Het stapelrecht, dat in de middeleeuwen alle schepen verplichtte hun goederen in Dordrecht op te slaan en verhandelen, maakte Dordrecht vervolgens ook nog eens de machtigste handelsstad van Holland. Granen, hout, suiker en wijn waren de belangrijkste handelsproducten. De vele wijnpakhuizen en statige koopmanswoningen getuigen vandaag de dag nog altijd van deze welvarende periode.

Maar de stad die groot werd door het water, zou er niet veel later ook bijna letterlijk aan ten onder gaan. Tijdens de Sint Elisabethsvloed van 1421 overspoelde het water een uitgestrekt gebied rondom Dordrecht. Het natuurgeweld veranderde het landschap en zorgde onder andere voor het ontstaan van de Biesbosch, maar de stad bleef gelukkig gespaard.

Behalve in de handel, heeft Dordrecht ook op politiek gebied een belangrijke rol gespeeld. In 1572 kwamen in Het Hof twaalf Hollandse steden in het geheim bijeen om het verzet tegen de Spaanse overheerser te bundelen. De Eerste Vrije Statenvergadering markeert het begin van een zelfstandige Nederlandse staat en maakt Dordrecht de geboortestad van Nederland.

Niet veel later, in 1618/1619, was de stad tijdens de Dordtse Synode een half jaar lang het centrum van Europa. Deze belangrijke internationale kerkvergadering moest een einde maken aan de religieuze twisten binnen de protestantse kerk en resulteerde in de Dordtse leerregels en de opdracht tot het maken van een eerste bijbelvertaling in het Nederlands. Dit werd de Statenbijbel van 1637. Zowel de Synode als de Statenvertaling zijn van grote invloed geweest op de kerk- en cultuurgeschiedenis van Nederland en op de Nederlandse taal.

Maar de gloriejaren van de handelsstad op het eiland konden niet eeuwig blijven duren. Met het afschaffen van het stapelrecht in 1815 verloor Dordrecht haar leidende positie aan groeiende steden als Rotterdam en Amsterdam. Schepen werden er in de 19^e eeuw nog wel volop gebouwd op de werven langs de rivier. De stadsmuur was inmiddels grotendeels afgebroken. Stadspoorten verdwenen, de bruggen werden van gietijzer en stadsarchitect Itz bezorgde de stad gebouwen in neoclassicistische stijl.

Vernieuwingsdrang leidde ook tot sloop in de jaren zestig van de 20ste eeuw. Maar ondanks alle veranderingen heeft de stad met haar ruim duizend monumenten haar eigen(zinnige) karakter altijd weten te behouden en voelt het rijke verleden altijd dichtbij.